

שיקוף המציאות הכלכלית של משק הבית

חוברת הנחיות למשפחה

חוברת זו הוכנה על ידי צוותים מקצועיים בארגון פעמונים
אפשר להפיץ ולהציג את החומרים לכל המעוניין

הכנת המסמכים לשיקוף

לקראת תהליך השיקוף עליכם להכין את המסמכים והנתונים הבאים.

את המסמכים יש לסדר לפי סוגים, כל סוג בפני עצמו (בניילונים או בקלסר עם חוצצים וכדו').

מה לבקש	כיצד משיגים אותם אם אין לנו את החשבוניות?	המסמכים הנדרשים
3-4 חודשים אחרונים של כל חשבונות הבנק שיש לכם	באינטרנט או בבנק	דפי חשבון עובר ושב בבנק
3-4 חודשים אחרונים של כל כרטיסי האשראי שיש לכם	באינטרנט או להתקשר לחברת האשראי ולבקש העתק	פירוט של הרכישות בכרטיסי האשראי
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	חברת המים במקום מגוריכם	מים
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	מוקד 103	חשמל
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	חברת הגז שלכם	גז מרכזי (לא רלוונטי לבעלי בלונים פרטיים)
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	במשרדי הרשות המקומית בה אתם מתגוררים	ארנונה / מיסי יישוב
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	במוקד החברה אליה אתם קשורים	טלפון קווי
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	במוקד החברה אליה אתם קשורים	טלפונים ניידים
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	ספק האינטרנט שלכם	אינטרנט
חשבונות שנה אחרונה (12 חודשים או 6 חשבונות אחרונים דו חודשי)	ספק הכבלים שלכם	כבלים
6 תלושים אחרונים	אצל המעסיק	שכירים: תלושי משכורת
שומה של השנה הקודמת, וכן מאזן בוחן מתחילת השנה הנוכחית עד לרגע זה	אצל רואה החשבון או יועץ המס	עצמאיים: דוח רו"ח

כמו כן, יש להכין את כל המסמכים הנוגעים לחסכונות שלכם:

קרנות השתלמות, חסכונות לילדים וכו'.

איך ממלאים את טפסי השיקוף?

שלב האיסוף

לפני הכל, בדקו אם יש לפניכם:

1. דף הוצאות והכנסות + מחשבוני. שימו לב שבמקום בו מופיע סימן של מחשבון בדף ההוצאות, עליכם לעבור למחשבון הרלוונטי - כך תוכלו להבין בצורה מפורטת מה ההוצאה שלכם בכל סעיף.
2. בלוק נייר פשוט לכתיבה.
3. מחשבון.
4. עט, עיפרון ומחק.

*** שימו לב: בכל שאלה ובעיה במילוי הטפסים ניתן לפנות למתרגל המשפחה!

בדיקת הוצאות חודשיות

- הדברים להלן בנויים לפי סדר דף ההוצאות ההכנסות, והם באים להדריך אתכם בקריאת הניירת בלבד.
- א. החזיקו בהישג-יד את פירוט חשבונות הבנק וכרטיסי האשראי לבדיקה.
  - ב. קחו כל פעם קבוצת מסמכים של נושא אחד (חשמל, טלפון וכד').
  - ג. סדרו את הניירת לפי סדר תאריכים מהמאוחר למוקדם.
  - ד. בדקו פרטים, חיובים לא נכונים ומיותרים וכד'.
  - ה. השוו לרשום בדפי הבנק (אם זה יורד דרך הבנק או כ. אשראי) רק לבסוף ערכו את הממוצע החודשי.
  - ו. רשמו בטופס ההוצאות וההכנסות רק את ההוצאות השוטפות, כלומר אלו שהמשפחה מוציאה בממוצע כל חודש (גם אם הקניה נעשית רק 8 פעמים בשנה כמו בביגוד, או פעם בשנה כמו מכונת כביסה).
  - ז. אל תרשמו חובות, כלומר תשלום על קניה/שרות שנעשה בעבר, אך טרם שילמתם את מלוא הסכום (כיוון שנקנה בתשלומים, לדוגמא).
  - ח. אם בבעלותכם עסק, יש להפרידו לחלוטין מטפסי המשפחה ולרשום רק את הוצאות והכנסות המשפחה. מהעסק תירשם רק שורה אחת כממוצע הכנסה (בניכוי כל ההוצאות).
  - יש להתייעץ עם רו"ח של העסק לגבי הוצאות משותפות (כגון פלאפון ורכב משמשים גם לעסק וגם לבית).
  - ט. מטרת הרישום היא תכנון ההוצאות לעתיד. זכרו שאנו מתכננים כמה להקצות לכל מטרה.

משכנתא

ההוצאה מופיעה בדפי החשבון של הבנק ובדף סיכום שנתי מהבנק, אלא אם כן הח-ן מוגבל, אז משלמים ע"י שוברים.

1. בדקו שהחובים חודש אחרי חודש באותו סכום ושלא חויבו פעמיים באותו חודש.
2. הפרידו ברישום בין משכנתת זכאות לבין הלוואה בנקאית משלימה.
3. בקשו מסמכים מקוריים של לקיחת ההלוואה ורשמו בדף הראשי לעוד כמה שנים ההלוואה, אחוז הריבית וכו' (לפי זה ניתן לבדוק בהמשך אם כדאי למחזר משכנתא).
4. אם יש 2 או 3 הלוואות - ייתכן שיש פריסה מחודשת או הלוואה נוספת (ואז זו גם ריבית אחרת).
5. הוסיפו לסכום החודשי את הביטוח על הדירה.
6. את פרטי ההלוואות שנלקחו, ההחזרים והחוב שנשאר יש לרשום במחשבון מיוחד בצד שמאל של הדף הראשי.
7. הערה כללית - למרות שמשכנתא היא חוב על מוצר (בית) שנקנה כבר, היא נרשמת בסעיף הוצאות חודשיות, בגלל שזו הוצאה קבועה מדי חודש בחודשו להרבה מאד שנים.

שכר דירה

מופיע בדף חשבון הבנק או בדפי כרטיסי האשראי:

1. האם שכ"ד כולל גם חשמל, מים, ארנונה? אם כן, אין צורך למלא סעיפים אלו בנפרד.
2. כיצד משלמים: מזומן, שיקים או הוראת קבע.
3. בדקו את חוזה הדירה: האם הוא צמוד (למדד / לדולר).
4. אם בבעלותכם דירה שאינכם מתגוררים בה ומקבלים עליה שכר דירה, הקפידו לרשום את שכר הדירה בצד ה'הכנסות'.

מיסי ישוב / ועד בית

מופיע בדף מהישוב / ועד ולעיתים גם כהוראת קבע בדף הבנק או כרטיס האשראי.

1. בדקו כל פרט בחיוב: לא רק כמה שולם אלא בעיקר על מה שולם. במיסי ישוב מתווספים הרבה פרטים שדורשים גם בדיקה כמה ירד כמו שמירה, נסיעות משותפות וכד', ובעיקר יש לפרק ולרשום כל הוצאה בסעיף המתאים (מתנה משותפת באירועים, בריכה במגויים, שיחות טלפון בטלפון וכד').
2. אם בבעלותכם עסק בתחום היישוב, שימו לב שלעיתים יש שני חיובים שונים (כנ"ל במים וחשמל).
3. בדקו אם התשלום חודשי או דו חודשי ורשמו בהתאם.

ארנונה / שמירה

מופיע בדף נפרד של הרשות המקומית ואם יש הוראת קבע - בדף הבנק או כרטיסי אשראי.

1. להוראת קבע יש הנחה, בדקו אם קיבלתם אותה.
2. בדקו אם גודל הדירה בפועל מתאים למופיע בטופס.
3. אם אתם זכאים להנחה, בדקו אם מופיעה בשובר.
- להלן רשימת הזכאים להנחה ללא פרוט תנאי הזכאות לכל קבוצה: פנסיונר, אזרח ותיק, נכה, זכאי לגמלת סיעוד, זכאי לגמלת הבטחת הכנסה או דמי מזונות, חייל בשרות חובה הגר בדירה, נפגע מלחמה ופעולות טרור, משפחה שכולה, שארים שכולים (פעולות איבה), עולה, הורה יחיד, אסיר ציון, חסיד אומות העולם, בן משפחה של הרוג מלכות, נכי רדיפות נאצים, נזקק רפואי וחומרי.
4. הפרידו בין תשלום הארנונה לתשלום על מים וביוב.
5. בדקו אם התשלום חודשי או דו חודשי ורשמו בהתאם.
6. לרוב יש דף אחד (בתחילת שנה) ובו מוצגת הצעה לתשלום אחד מראש לכל השנה עם הנחה. אל תחשבו זאת עם הממוצע.

מים וביוב

מופיע עם הארנונה או בדף נפרד של הרשות המקומית או הישוב או גוף עצמאי ומשולם לעיתים בהוראת קבע דרך הבנק או אשראי.

1. אגרת המים מחושבת על פי מספר הנפשות במשפחה. בדקו האם המספר עודכן בחברת המים.
2. ערכו ממוצע של עונות שונות (בקיץ משקים יותר וגם הצריכה הביתית גבוהה יותר).
3. אחוז החיוב למים מול אחוז הביוב (בחיוב משותף) משתנה בחודשים שונים.
4. שימו לב אם החיוב לחודש או לחודשיים ורשמו בהתאם.

חשמל

מופיע בדף מיוחד של חברת חשמל ואם משולם בהוראת קבע - דרך החשבון או אשראי.

1. בדקו אם מבוסס על קריאה או הערכה בלבד, אם מדובר בהערכה ניתן לקרוא בעצמכם את המונה ולדווח לחברת חשמל.
2. בדקו אם החשבון לחודש או לחודשיים ורשמו בהתאם.
3. שימו לב לסוגי קריאה:
רגילה - נציגי חברת חשמל בדקו את המונה שלכם, ראו ורשמו.
דילוג - נציגי חברת חשמל הגיעו אליכם אך לא יכלו לגשת לארון חשמל ורשמו הערכה.
הערכה - נציגי חברת חשמל לא הגיעו אליכם ורשמו הערכה ע"פ העונה/ממוצע/תקופה מקבילה/ ממוצע שכונתי.
4. חשוב להעריך ממוצע הכולל גם חורף וגם קיץ. הצריכה שונה בעונות אלו.
5. האם אתם מקבלים קצבת הבטחת הכנסה? אם כן, אתם זכאים להנחה, בדקו זאת.
6. ניתן לבקש את החשבונות האחרונים בחיוב למספר 103.

גז

איך אתם משלמים על גז? האם בגז בצובר (מונה) - אם כן בדקו קבלות וערכו ממוצע.
אם משתמשים בבלונים, בד"כ הצריכה החודשית נעה סביב 40 ₪.

ביטוח לאומי

הכוונה לתשלום שלא דרך המשכורת, למשל עבור ילד שמעל גיל 18, או בן זוג שלא עובד.

ביטוחים (למעט רכב) - עבור למחשבון עזר לביטוח

כל הביטוחים משולמים בהוראת קבע באמצעות הבנק או כרטיס אשראי. כמו כן החברה שולחת עדכון שנתי ורבעוני.

1. הפרידו בין ביטוחי חיים, בריאות (משלים וכד') לרכוש.
2. בדקו: על מה בדיוק אתם מבטחים?
3. אם יש לכם ביטוח בריאות משלים, הפרידו בהוצאות בין התשלומים השוטפים לרופאים, תרופות וכד', לבין הביטוח.

מחשבון עזר לחינוך

1. שימו לב לא לבלבל בין הוצאות שנתיות (סל תרבות לדוג') לחודשיות (תשלום למעון).
2. הוצאות מסוימות בחינוך הן רק לחלק מהשנה ועל כן יש להכפיל הוצאה חודשית במספר החודשים הרלוונטי ואחר כך לחלק ל-12 (כגון חוגים לפעמים זה 8 חודשים, או שיעורי עזר רק ל-10 חודשים).

טלפון קווי

מופיע בדף מיוחד הנשלח מהחברה.

1. בדקו אם החשבון לחודש או לחודשיים ורשמו בהתאם.
2. הוסיפו את ממוצע השיחות לחו"ל שלעיתים משולמות דרך ספק אחר.

טלפון סלולארי

מופיע כהוראת קבע בדף הבנק או בדף כרטיס האשראי. נשלח דף מהחברה אחת לחודש.

1. לעיתים יש חיוב כפול: אחד על המכשיר ואחד על השיחות.
2. רשמו את כל המכשירים בבית.

הוראות קבע לחיסכון

1. רשמו את ההפרשה החודשית לחסכון.
2. את פרטי החסכונות רשמו במחשבון בצד השמאלי של הדף הראשי.

מנויים (מחשבון עזר)

1. בעלי מכשיר טלויזיה שאינם משלמים את אגרת הרישוי ואינם מתכוונים לשלם, ההוצאה לא תירשם (אם כי זכרו שאתם חייבים ע"פ חוק).
2. אם יש לכם מנוי משולש ל'הוט' הקפידו לרשום את מנוי הכבלים בנפרד מחשבון הטלפון ומהאינטרנט.

רכב דלק חניה / רכב ביטוחים וטיפולים - מחשבוני עזר

הוצאה לפועל

1. יש לרשום רק את השובר החודשי שנשלח מבית המשפט. חוב פיגורים יירשם בחובות.
2. גם כאן כמו במשכנתא, למרות שזה חוב, התשלום השוטף יירשם בהוצאות החודשיות כי זה תשלום לשנים רבות.

עמלות וריביות בנקים

1. ניתן לקבל סיכום של כל העמלות והריביות בדף רבעוני של הבנק.
2. אם לא שמרתם, ניתן לקחת מהבנק דפי חשבון של 3 חודשים רצופים (באחד מהם תופיע הריבית) ולסכם את כל העמלות והריביות שמופיעות.
3. הוסיפו את העמלות מכל חשבונות הבנק של המשפחה ומכרטיסי האשראי.

מחשבון עזר ליהדות וחגים

1. אם יש לכם תוספת קניות מזון בחג, יש להוסיף רק את הסכום השבועי העולה על הסכום השבועי השוטף שחושב כבר בסעיף מזון.
2. מתנות לחגים, קניות של בגדים לחג וכד' ניתן לרשום אן כאן אן בסעיף מזון וביגוד וכד' אך לא לרשום פעמיים.

תיקונים בבית/ סיוד

שאלה - "בשנה שעברה התקלקלה לי מכונת הכביסה, אך זה לא קורה כל שנה"!
תשובה - נכון. גם טיפול שיניים אין כל שנה וגם לא קניית משקפיים או בר מצווה. דף זה עושה איזשהו ממוצע צפוי (השנה החלפנו מסך מחשב, ומצד שני לא התקלקל דוד השמש...).

שונות

על פי רוב שכחנו משהו, ורצוי לרשום סכום שבין 50 - 300 ₪ לחודש, תלוי עד כמה הקפדתם במילוי הפרטים.

הכנסות

1. רשמו את ההכנסה לאחר הורדות חובה ולפני הורדות רשות! (לא את הסכום שנכנס לבנק)
2. בדקו אם יש הפרשות רשות לקרנות, קופות, אם יש הלוואות מעביד וכד'. אותן יש לרשום כהוצאה בסעיף המתאים ובמקביל להגדיל את הסכום שאתם מקבלים כהכנסה.
3. סכמו את ההכנסות
4. העבירו את סך ההכנסות וסך ההוצאות למקום המתאים (בחלק התחתון של הצד השמאלי)
5. רשמו את ההפרש בין ההוצאות להכנסות.

עברו היטב על דפי הבנק והאשראי לוודא שלא שכחתם לרשום משהו.